

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra Herr Panthakaks Historie og Meeninger

Citation: Ewald, Johannes: "Herr Panthakaks Historie og Meeninger", i Ewald, Johannes: *Herr Panthakaks Historie og Meeninger*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1988, s. 203. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald01dkval-shoot-idm140540296184080/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Herr Panthakaks Historie og Meeninger

Fad: et stort vinfad, rummer 1000-1200 liter. – *proh Phoebel*: græsk: ved Phoibes! dvs. Apollon. – *aerohydrogasteriske*, ordret oversat: luft-vand-bugede. Hjemmestrikket adjektiv sammensat af de græske ord aer (luft), hydor (vand) og gaster (bug). – *Lotus foruøsttrynde Hustru*: iflg. 1. Mosebog kap. 19 fik den gudfrygtige Lot og hans familie lov til at forlade byen Sodoma, som Gud havde besluttet at udslette. Familien måtte ikke se sig tilbage, når den gik ud af byen, men Lots hustru kunne ikke styre sin nysgerrighed og blev som straf forvandlet til en salstøtte. – *dit Hochlandiske Oxehoved*: Et oxehoved er et vinfad, der rummer ca. 250 liter. Hochland betegner distriktet Saint-Macaire ved Bordeaux. – *Mael-Strømmen*: maelstrømmen, hvirvelstrøm i havet. – *Kold-Fyr*: koldbrand. – *Vin brenie*: latin: inertiens kraft, træghedens magt. – *bombogranatympanatantandinske Caspar MaurenBrecher*: Maurenbrecher er en pralende soldat i farce- og anekdoteramlingen *Rolliwagenbischlein* af Jørg Wickram (ca. 1505-60). Adjektivet har Ewald dannet af ordene bombe, granat, tympanon (pauke) og hornsigalet tarantara. – *copulente*: tykke.

- 101 *den Hellige Augustin*: katoisk kirkefader (354-430) og helgen. Forfatter af *Confessiones (Bekendelser)*, det første værk i den selvbiografiske genre, jf. s. 170. – *crapula ... servo tuo*: latin: en rus påkommer undertiden din tjener. Omtrentligt citat fra *Confessiones*, X. bog kap. 31. – *Pfleuma*: flegma, sindsro. – *et vandagtigt Legeme ...* Iflg. den såkaldt humorl-patologiske tradition, der går tilbage til den græske læge Hippokrates (o. 400 f.Kr.), er verdens fire elementer: ild, vand, luft og jord, knyttet til menneskets fire temperamentet: det kolteriske, det flegmatiske, det sangvinske og det melankolske. – *SexpotteBimler*: træotønder, som rummer hver seks pottes = ca. seks liter. – *mit Dilemma*: min dobbeltsætning, mit enten-eller. – *Phlegeton*: iflg. græsk mytologi: en flod i underverdenen med brændende bølger. – *Ege-Knub*: egetræsklods.
- 102 *purus putus Pfligmaticus*: latin: ren og skær flegmanker. – *Krud*: krude. – *simile claudicans*: latin: med en haltende sammenligning. – *uvest*: uden at rose mig selv. – *mine Concepter uskadte*: uden at misse fatningen. – *Mayn-Strømmens Brede*: floden Maais bred. – *totu de bou*: fransk: alvorlig talt. – *quibus ... obrepit*: latin: hvem en rus undertiden påkommer, jf. n.t. s. 101. – *Physiolog*: person med viden om organismens livsfunktioner. – *Oino-kollilog*, ordret oversat: vin-bug-kyndig. Substantiv sammensat af de græske ord oinos (vin), kollia (bug) og logos (tale). – *Kampschatka*: halvø i det østlige Sibirien. – *Autov classicus*: latin: klassisk forfatter.
- 103 *F.E.*: for eksempel. – *Cerebello*: lillehjernen. – *undtagen*: med mindre. – *Fid*: fedt. – *I.Q.E.D.*: forkortelse af *Id Qvod Erat Demonstrandum* (latin): det som skulle bevises. Slutformel i logisk bevisførelse, oprindelig fra den græske matematiker Euklids *Geometriens begyndelsesgrunde*, ca. 300 f.Kr. – *Tintamarre*: larm, forvirring. – *arquebuseers*: arkebuseret, henrettet ved skydning.
- 104 *Umaadelighed*: umådehold. – *myn Heer van WaterSaus* (egentlig Water-Sous, hollandsk): min herre von Vandsøvs. Tænkt afholdsmand blandt